

KONEC STAVKE V ANTRACITNIH POLJIH

Po dolgem boju so zmagali delavci na celi črti, in da olepšajo svoj poraz, izjavljajo premogarski baroni, da so se vklonili prošnji predsednika Hardinga. — Veljavnost stare plačilne lestvice podaljšana.

Philadelphia, Pa., 2. septembra. — Delodajalci in premogarji v premogovnikih trdega premoga so pozno danes zvečer sklenili dogovor, ki je napravil konec dolgi stavki v antracitnih premogovnikih poljih.

Ljudje se bodo vrnil na delo na temelju starega plačilnega dogovora, ki bo ostal pravomočen do 31. avgusta leta 1923.

Unijski voditelji izjavljajo, da se bodo možje vrnili na delo v ponedeljek, dne 11. septembra.

Dogovor sta objavila zvezna senatorja Pepper in Reed iz Pennsylvanije. Dogovor je bil dosežen, ko sta dobili obe prizadele strani ki sporočila od predsed. Hardinga.

Predsednik je namreč pisal pismo, datirano z dnem 1. septembra, ki se je glasilo:

Zastopnikom antracitnih delodajalcev in premogarjev:

Javni interes presega vsako strankarsko prednost, katero bi si mogoče zagotovili potem podaljšane odpore. Pozivljam vas v imenu javnega blagostanja, da sprejmete predlog, ki sta ga stavila senatorja Pepper in Reed.

Warren Harding.

Objava je prišla po seji delodajalcev, ki je trajala celi dan ter skupni seji delodajalcev in premogarjev, ki se je vršila zvečer v uradnih prostorih senatorja Pepperja.

Sklenitev dogovora je bila objavljena o polnoči ter sporočena istočasno v Washington ter zastopnikom listov.

V ugotovitvi se glasi:

— Z veseljem objavljamo, da so se zastopniki delodajalcev in United Mine Workers odzvali prošnji predsednika Hardinga ter dosegli dogovor glede vseh bistvenih točk. Ta dogovor zagotavlja končanje antracitne premogarske stavke v neposredni bodočnosti.

— Sprejeti so naslednji predlogi:

1. Kontrakt, ki je bil veljaven dne 31. marca 1922, se podaljša do 31. avgusta 1923 ali do 31. marca 1924.

3. Vaša organizacija naj se prične takoj.

3. Vaša organizacija naj se

pridruži priporočilu na kongres za takojšnje ustvarjenje separatne antracitne premogarske komisije za avtoriteto, da preišče vsako fazo industrije ter poroča o njej.

4. Nadaljevanje produkcije po razširjenem roku naj se vrše na temelju takih pogojev kot bi jih sklenili stranki.

ŽELODEC TEŽAKA NA PRENESE VODE

Delavski tajnik Davis pravi v svoji najnovejši knjigi, da ne more želedec težaka prenesti vode.

Chicago, Ill., 1. septembra. — Delavski tajnik James J. Davis pravi v svoji novi knjigi, v kateri opisuje svoje življenje, da je pivo za delavce v jeklnah in toplotnicah neobhodno potrebno.

Sedanji delavski tajnik je bil sam težak v jeklnah ter ve natančno, kaj govori. V uvodu pravi:

— Želodec ne prenese vode tako dobro kot pivo. Navaja pogovor, ki ga je imel z nekim takozvanim reformatorjem, kateremu je rekel: — Vi gotovo še niste nikdar delali v livarni pri tekoči rudi ter uporabljali pri tem vse sile svojih misli. Nikdar niste opravljali takega dela in tudi ne verjame, da bi imeli pogum za kaj takega. Vseled tega si tudi ne morete predstavljati stanja moža, ki opravlja taka težka dela v toplotnicah in jeklnah. Meni pa je to znano in tudi vsem, ki so delali v takih napravah. Ti ljudje čutijo, da ne morejo piti vode. Številni tovariši so mu povedali, da želodec ne preneša vode. Ko ju skuša tak delavec popiti, se mu napravi v grlu kot zamašek. Pivo pa lahko pije. Pri takem trdem delu je alkohol, ki ga vsebuje pivo, naravnost blagoslov. Ta alkohol pomiri namreč želodec težko zaposlenega moža ter omogoči odhajanje vode v krvni tok.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE- DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.05	1,000 kron	\$ 3.20
400 kron	\$ 1.40	5,000 kron	\$15.50
500 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$30.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadru.

50 lir	\$ 2.75	500 lir	\$ 24.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$47.00
300 lir	\$14.40		

Za pošiljatelj, ki presegajo znesek dvajsetstotih kron ali pa dvajseto lir dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

POZIV GOMPERSA NA ORGANIZIRANO DELO

V svojem sporočilu ob priliki delavskega praznika pravi, da morejo le kompaktne organizacije ohraniti svoje.

Washington, D. C., 3. sept.

V svoji proklamaciji ob priliki delavskega praznika izjavlja Samuel Gompers, predsednik Američan Federation of Labor, da je sleherni boj med kapitalom in delom pokazal, da imajo delavci le malo prijateljev izven svojih vrst in da se morajo vsled tega v glavnem zanašati na pomoč iz lastnih vrst ne pa na zunanjo pomoč. Pozval je delavce, naj se združijo pod praporji unije ter jim zakliče: — Organizirajte se v strokovne unije!

Štiri leta so sovražniki delavcev vojevali neizprosno boj proti strokovnemu unijskemu gibanju in delavstvu v splošnem. Tekom tega boja so prišla na dan dejstva, katerih ne smemo omalovaževati. Jasno je, da so v tem boju najmanj trpeli delavci, ki so najboljše organizirani v svojih strokah. Prav tako jasno je tudi, da so največje trpeli delavci, ki so bili neorganizirani, ali pa slabo organizirani, kajti njih plače je kapital krčil ter daljšal njih delovni čas.

Organizirani delavci so prevedli to veliko vojno, katero je sila kapitala vojevala proti njim. Pripravljeni so spustiti se v nadaljni boj, kajti prepričani so, da bo končna zmaga njihova. Neorganizirani delavci, ki se bore posamič, če sploh nudi kak odpor, so razpršeni in brez moči v svoji bitki proti organiziranim delodajalcem.

Izkušnje te štiriletnice protidelavske vojne so prisilile delavce do spoznanja, kako popolnoma so navezani nase v svojem boju, da se vzdrže na površju ter ohranijo standard življenja kot si ga predstavljajo sami.

PRIVATEN FRANCOŠKO-NEM- ŠKI DOGOVOR.

Berlin, Nemčija, 4. septembra.

V industrijskih krogih se je razširila novica, da bo kmalo sklenjen separaten dogovor med Stinsonom in skupino francoskih industrijalcev. S pomočjo tega dogovora nameravajo izdelati znatno število opustošenih francoskih ozemelj. Pogajanja so se vršila brez ozira na mnenje francoske in nemške vlade ter bodo najbrž že dovedla do uveljavljanja kooperativnih družb prizadetih francoskih okrajev. Nemške družbe bodo dobavljale stavbinski material na račun te mednarodne zveze industrijalcev.

GRŠKA ARMADA RAZCEPLJE- NA NA DVA DELA.

Pariz, Francija, 4. septembra.

Tukajšnja misija angorske nacionalistične vlade je objavila oficijelni komunikat, v katerem se glasi, da je bila po bojih, ki so trajali celih pet dni, grška armada čisto porazena ter razcepljena v dva dela. Severna skupina grške armade je bila čisto uničena. Le par oddelkov se potika sedaj po gorah. Južna skupina pa se nepestrano umika.

Soglasno s poročilom so zajeli Turki velikanske množice vojne-ge materiala. Polastili so se najmanj 150 najbolj modernih topov.

ROJAKI, NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKE DNEV-
NIK V ZDR. DRŽAVAH

LENIN JE SKORAJ POPOLNOMA OKREVAL

Predno bo zopet v polni meri prevzel svoje posle v Moskvi, bo odpotoval na jug, da se okrepi. Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 4. septembra.

Lenin bo najbrž odpotoval proti jugu, da izpremeni zrak, predno se bo zopet lotil svojega dela v Moskvi. Sedaj je skoro popolnoma okreval ter se aktivno zani- ma za vse državne zadeve in sprejema številne posetnike, med njimi tajnika centralnega izvrševalnega komiteja.

To pojasnilo je dobil poročevalec newyorškega "Times" na dan četrte obletnice dneva, ko je skušala neka Fenny Kaplan umoriti Lenina. Komunistični delavec Ivanov, priča cele afere, ki je zasledoval in ujel deklico, nam mudi živahno sliko dogodkov, ki so se završili onega tragičnega večera, ki je započel zgodovinski rdeči teror.

— Lenin je govoril, — je rekel, — na nekem strankarskem sestanku v Michelson tvornici. Poleg velikega poslopja iz grankta se nahaja dvorišče, pred katerim je čakal Leninov avtomobil. Jaz sem stal na dvorišču z več tovariši, ko se je prikazal Lenin pri vratih. Neka ženska je stopila naprej, da ga ogovori. Bila je strežnica iz neke sosednje bolnice, ki je vprašala Lenina, zakaj so vzeli dva puda moke iz bolnice ter ga pposila, naj oblasti vrnejo to moko.

— Naenkrat pa sem videl v medli luči postavo neke deklice, ki je skočila izza nekega vogala in v naslednjem trenutku je trikrat počil revolver. Strežnica je ostala nepoškodovana, a Lenin je omahnil nazaj v roke svojih prijateljev. Nastala je zmeda, v kateri so nekateri iskali zavetja, dočim so drugi pridri iz poslopja.

Napadalka je vrgla orožje na tla ter se zmuznila skozi neka vrata. Jaz sem ji sledil s tovaršem Uvarovom. Videla sva jo hiteti proti postaji polnične železnice na vogalu, a še predno je prišla sto čevljev daleč, sva jo dohitela.

— Ljudska množica nama je hoteli iztrgati iz rok ter jo linčati, a to sva preprečila ter jo izročila policiji.

Neki delavski list je priobčil naslednjega dne poročilo, v katerem se je konstatiralo atentat na Lenina ter javljalo, da je atentat delo soocialnih revolucionarjev. Rdeči teror se je kmalu nato pričel ter zahteval velikansko žrtev.

Lenin je bil pozneje operiran ter je operacijo srečno preživel.

NADALJEVANJE POLETA V JUŽNO AMERIKO.

Pensacola, Fla., 3. septembra.

Mornariški poročnik Hinton je danes nadaljeval s svojim poletom proti Rio de Janeiro. To je prvi poskus v zgodovini zrakovplovstva, da se poleti iz Severne v Južno Ameriko.

DRŽAVNI TAJNIK BO DOSPEL DANES V RIO DE JANEIRO.

Rio de Janeiro, Brazilija, 3. septembra.

Kakorhitro bo dospel semkaj ameriški državni tajnik Hughes, bo otvorjena razstava v proslavo stoletnice brazilske neodvisnosti.

Razstava kot taka sicer ne bo še otvorjena, a vladna proslava se bo pričela ta teden. V pristanicih bo trinaest bojnih ladij, ki bodo zastopale sedem velikih narodov.

AMERIŠKI OSTROSTRELCI NA EVROPSKI TEKMI

Te dni se bo vršila v Italiji mednarodna tekma ostrostrelcev. Ker bodo poslale vse države svoje najboljše strelce, je umevno, da bo tudi Amerika zastopana. Slika nam kaže ameriško delegacijo. Vsi so, bodisi aktivni, bodisi odsluženi vojaki.

UNIJSKI NAČELNIKI ODOBRLI DOGOVOR W. Z. FOSTER NAPADEL DELAVSKE VODITELJE

Mezdni komitej je sklical okrajno konvencijo premogarjev za sredo. — Obratovanje se bo pričelo prihodnji ponedeljek. — Veselje v antracitnih poljih. — Zmaga United Mine Workers je popolna. — Najdaljši boj v zgodovini antracitnih polja.

Philadelphia, Pa., 3. septembra. — Premogarji v antracitnih poljih bodo pričeli v ponedeljek zopet delati, če ne bo nobenega zavlačanja v programu, katerega je danes zvečer tukaj poskusno določil generalni mezdni komitej United Mine Workers, potem ko je oficijelno odobril večeraj sklenjeni dogovor glede konca stavke.

Pet in dvajset članov mezdne- ga komiteja, katere je poklical semkaj predsednik Lewis, se je zbralo v Bellevue-Stratford hotelu. Glavni namen sestanka je bil odobriti dogovor ter določiti, če se hoče predložiti kako priporočilo konvenciji iz treh okrajev.

Takoj ob pričetku sestanka se je sklenilo sklicati to konferenco v sredo in sicer najprevo v Wilkesbarre. Predno morejo biti rovi zopet odprti, mora konvencija formalno odobriti mezdni dogovor. Konvencija je sestavljena iz delegatov, izvoljenih od vsake krajevne unije v treh okra- jih trdega premoga.

Pozno večeraj zvečer je izjavil predsednik Lewis, da se bodo možje vrnili na delo, kakorhitro bo konvencija odobrila plačilni dogovor.

Člani komiteja pa so izjavili, da se bodo številni premogarji že koncem tega tedna vrnili na delo in da bodo delali rovi do konca prihodnjega tedna s polno paro. Prvi se bodo vrnili na delo možje, ki morajo opraviti neob- hodna potrebna popravila dela, predno se prične s splošnim obra- tovanjem.

Po zaključanju današnje kon- ference se je obvestilo vse krajev- ne unije v antracitnih premogarskih okrajih, da je bil načrt za uravnavo stavke odobren. Člani mezdne- ga komiteja so izjavili, da so premogarji kot en mož za do- govor, potem ko so čitali podrob- na poročila v listih.

V izjavi, katero je obelodanil predsednik Lewis, trdi slednji, da pomenja dogovor popolno zmago za United Mine Workers. V tej proklamaciji se glasi med dru- gim:

— Poskusni dogovor, ki je bil sklenjen med zastopniki United Mine Workers in zastopniki delodajalcev v antracitnih poljih, bo odobril vsak pošteno-misleč človek v vseh okrajih antracitne- ga premoga. Znači namreč konec dolgega boja, ki je zahteval trp- ke osebnosti žrtve od vseh onih, ki so bili direktno vdeleženi ter imel

za posledico akutno stagnacijo v industriji, neglede na neprimliko, ki so bile povzročene splošni jav- nosti.

— Dogovor bo pravomočen 1. septembra 1923 ter bo ugasnil pod pogoji, ki bodo skrajno za- dovoljivi za antracitne delavce.

— Antracitna stavka leta 1922 bo prešla v zgodovino kot naj- daljši boj v zgodovini antracitnih polja. Veliki boj pred dvema de- setletjema je trajal 154 dni. Se- danja stavka pa je trajala 157 dni. To pomenja značilen dokaz kolektivne sile delavcev, uporab- ljene vspricho skrajno neugodnih pogojev ter proti velikanski sili.

Scranton, Pa., 3. septembra. — Tukaj so sprejeli danes z največ- jim veseljem novico, da je bil sklenjen dogovor in da se bo zo- pet pričelo z delom v antracitnih premogovnikih. Splošno prevla- duje prepričanje, da se bliža do- ba velike prosperitete tako za tr- govce kot delavce.

SEDEM MOŽ ZGORELO V SKLADIŠČU.

Pittsburgh, Pa., 3. septembra.

Požar, ki je uničil skladišče na kolodvoru Pennsylvania železni- ce, je zahteval tudi človeške žr- tve. Sedem mož je zgorelo, deset jih je bilo pa težko poškodovanih. V dotičnem skladišču je stano- valo šestdeset skrbav.

Državne, občinske in zvezne o- blasti so uvedle preiskavo.

SOVJETSKA VLADA JE DALA NA RAZPOLAGO POSEBNO LADJO.

Berlin, Nemčija, 3. septembra.

Člani moskovskega umetniškega gledališča bodo dne 10. septem- bra odpotovali iz Rusije s poseb- no ladjo, da vprizore več pred- stav v Ameriki. Sovjetska vlada jim je dala na razpolago posebno ladjo za transport. S to ladjo bo- do privedli tudi kulise in drugi material.

Glavni zagovornik ideje — "One Big Union" je na- padel delavske voditelje, ki zaslužijo po \$25,000 na leto.

Chicago, Ill., 3. septembra. — W. Z. Foster, radikalni delavski voditelj, je na sestanku čikaške delavske federacije izjavil, da bodo uslužbeni v železniških de- lavnicah zmagali, čeprav so njih- sile razdeljene.

Obenem pa je strogo ožigosal delavske voditelje, ki zaslužijo po \$25,000 na leto radi načina, po katerem vodijo sedanji železniški strajk.

Na konferenci, ki se je vršila pred par meseci v Chicagu, je iz- javil Gompers povsem javno, da je Foster odposlanec Lenina v tej deželi in da je njegov namen pod- minirati organizirano delavsko gibanje.

To naj bi bil uvodni korak k strmovlavljenju vlade Združenih držav.

Glede vzrokov sedanje železni- čarske stavke je izjavil Foster:

— Nadaljni obstanek organizi- ranega delavskega gibanja je na tehtnici, in če bodo ta boj izgubi- li delavci, bo splošno vzpizorje- na kampanja za takozvani "open shop". To je vzrok sedanjega strajka. Pri vsem tem pa mi je žal, da je ta boj izključno le po- sledica bedastega vodstva. Za- lostno je misliti, da devet orga- nizacij železničarjev dela in da jih pet stavka. Če bi bili vsi že- lezničarji združeni, mesto da so razdeljeni, bi železnice nikdar ne poskusile izvojevati boja kot ga vojujejo sedaj.

Razdeljena in razdvojena ar- mada ne more iti v bitko. Artiler- ija in zračna služba bi ne mogli stati na strani ter gledati, kako bi se borila infanterija.

Ravno tak pa je položaj v se- danji železničarski stavki.

Železnice so si izbrale gotove unije v namenu, da jih porazijo in uničijo. Štiri velike bratovšči- ne pa pomagajo železniškim ma- gnatom, da porazijo njih brate v boju za obstnek.

Po Fosterjevem govoru je bila sprejeta resolucija, v kateri so protestirali navzoči proti aretaci- ji takozvanih radikalcev v Michi- ganu.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00	Subscription Yearly \$6.00
Subscription Yearly \$6.00	Subscription Yearly \$6.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikom.

Dopis brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznanj, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

ODBIT NAPAD

Stavka premogarjev je končana.

Kakor hitro so zastopniki organiziranih delodajalcev in organiziranih premogarjev, podpisali dogovor v uradu senatorja Pepperja, je bila stavka začasno končana.

Sporazum v industriji mehkega premoga je bil že prej uveljavljen. Lahko se veselimo uspeha premogarjev, kajti konec stavke pomenja na vsak način velik uspeh za njih.

Uspešno so se borili proti lakoti, pomanjkanju, državi in krajevni policiji, proti nasilnim kompanijam, ki so jih metale iz hiš ter skušale znižati že itak nizke mezde. Premagali so izkoriščevalce in pirate.

Kljub temu pa moramo prav tako pošteno priznati, da niso izvojevali premogarji nobene resnične zmage. Kompanije so odklonile brezpogojno njih zahteve za povišanje plače, čeprav so nepristranski razsodniki ugotovili, da so bile te zahteve popolnoma upravičene.

V nadomestilo za zvišanje plač pa so dobili premogarje, da zahtevajo od kongresa posebno komisijo, ki naj bi preiskala razmere v antracitni industriji.

Vprašanje mezd sploh ni bilo rešeno. Končno odločitev glede plač so enostavno preložili do konca avgusta prihodnjega leta, ko bo ugasnil sedaj sklenjeni dogovor.

Do takrat naj bi posebna komisija podala svoj izvid. Je pa dejstvo, katerega delavci sedaj še ne upoštevajo.

Premogarski baroni imajo nameč dvanaest mesecev premirja, katero bodo uporabili, da si nabavijo velikanske zaloge mehkega in trdega premoga. Naslednjih dvanaest mesecev bo pomenjalo za delavce velikansko prosperiteto, kajti delali bodo lahko noč in dan.

Nato se bodo pa pričela nova pogajanja, in delodajalci bodo imeli na razpolago velikanske zaloge premoga.

Vsled tega se bodo tudi z veseljem spustili z delavci v nov boj ter ga lažje prenesli kot dosedanje. Težje bo pa za premogarje, katere je že letošnja stavka do skrajnosti izmožgala.

Nadaljnja zahteva premogarjev, namreč šesturni delavnik in petdnevni delavni teden, so unijski voditelji opustili takoj v pričetku.

Znano je, da se ne zavzemajo prav posebno za te zahteve, ki so v premogarski industriji bolj upravičene kot v katerikoli drugi.

Boj premogarjev se je vršil prav po starem vzorcu. Nikjer ni bilo nobenega naprednega duha. Delavski voditelji so se posluževali starih in priznanih metod.

V nekaterih okrajih so delali, v drugih je bila pa proglašena stavka. V južnih državah so kopali premog za vzhodne države, in obratno. Ko je bila pred par dnevi uravnana stavka v mehkih premogovnikih, je izjavil vodilni industrijalec: —

"Sedaj ni nobene navarnosti več. Kurili bomo z mehkim premogom, čeprav je to neprijetno."

V par dneh je tudi produkcija mehkega premoga poskočila za celih 25 odstotkov.

Iz Jugoslavije.

Vinska letina v Jugoslaviji. Iz raznih pokrajin Jugoslavije prihajajo poročila, da je stanje vinogradov izredno ugodno. Po dosedanjih ocenah se bo pridelalo letos nad dva milijona hektolitrov vina.

Izobrazba učiteljice za gospodinjke šole. Iz Beograda poročajo: Začetek prihodnjega šolskega leta namerava ministrstvo prosvete poslati na študije v gospodinjke šole na Češkem 12, na Slovaško pa 4 učiteljice. Pravice imajo samo stalne učiteljice, katere so položile praktični izpit in nimajo nad deset let službe.

Jubilej narodnega Splita. Dne 17. julija je Split v Dalmaciji praznoval 40letnico, odkar je bila mestna občina rešena zadnjega splitskega italijanskega župana dr. Antonija Bajamontija. Za prvega hrvatskega župana je bil iz-

voljen Danajin Remdić, pod katerim se je potem pričela sistematična nacionalizacija mesta.

Najdišče soli v Bosni. Komisija ministrstva gozdov in rudnikov je odkrila v planini Majevici pri Tuzli velike plasti soli.

Novo učiteljice na Cetinju. Na Cetinju se s 1. septembrom odprli novo žensko učiteljske. S tem se bo odprlo nujni potrebi ne samo Črne gore, marveč tudi Hercegovine, južne Dalmacije in zlasti Boke Kotorske.

Zanimiva pravda. Bivši sarajevski metropolit Letica je vložil težbo proti nekemu svečeniku zaradi člankov, katere je ta s svojim podpisom objavil v "Srpski Reči". Obravnava bo zanimiva tudi zaradi tega, ker se bo pri tej priliki sodno ocenilo delo dr. Antonija Bajamontija. Za prvega hrvatskega župana je bil iz-

avstrijski dobi.

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Novem mestu je 20. julija umrl tamkajšnji posestnik in gostilničar Franjo Jakšič v starosti 37 let. Bil je brat Ivana Jakšiča, učitelja na Vranskem, ki je umrl letošnjo pomlad. Oba sta bila vrhlo narodnjaka.

V Brodu pri Bohinjski Bistrici je umrla Franciska Mencinger, rojena Rozman.

V Ljubljani sta umrli posestnik Ivan Zupančič in vdova gozdarskega svetnika Franciska Schönwälder.

V Stobu pri Domžalah je umrla Helena Cerar, roj. Peterlin.

Smrt vsled pasje stekline.

V občini Formin pri Zavrču je domači pes ugriznil ugriznil gospodarja Plohla. Akoprav je pes pozneje poginil za stekline, se gospodar ni zmenil za svoje nezgodo. Pozneje pa so se tudi pri njem pokazali znaki stekline in je sedaj v strašnih mukah umrl v pujski bolnici. Njegovo ženo in hčerko, ki sta bili tudi ugriznjeni, so odnesli v zagrebški Pasteurjev zavod.

Roparski napad.

Brata Meze iz Gornje Logarice sta te dni v Kalcu napadla Mihaela Kunca in ga oropala za 12.000 kron. Starejši Meze je nameril revolver proti Kunu, dočim mu je mlajši pobral iz žepa denar, nakar sta zbežala. Orožniki so ju izsledili, zdaj sta zaprta.

Pomiloščeni kaznjenci.

Te dni je bilo iz mariborske kaznilnice izpuščenih 16 kaznjencev, ki so bili deležni amnestije ob priliki kraljeve poroke ter so bili svoj čas obsojeni na smrt. Med temi kaznjenci so trije Italijani, med njimi tudi znani Freno, ki je ubil svoj čas v Trstu policijskega stražnika v službi. Pomiloščence je prevzela policija ter jih odpredala v pristojne občine, italijanske podanike pa v Trst.

Nunska uprava.

Z ozirom na notico "Nunska uprava" (ki smo jo tudi mi ponovili) pojasnjuje mestni magistrat ljubljanski, da je moral uhozni odsek bivšega občinskega sveta ljubljanskega vpeljati za perno kazen za one ubože, ki ob

pozni nočni uri prihajajo pijani domov, ponesnažijo prostore ter kalijo nočni mir drugim ubožcem kakor tudi za one, ki se hudo pregrešijo proti hišnemu redu. Nune pa z zaporno kaznijo nimajo nobenega stika.

Častna občana.

Občinski odbor na Polzeli je imenoval dr. S. Wildija, posestnika strojarne tovarne na Polzeli in zdravnika dr. V. Cervinko za častna občana.

Pobiranje ponočnjakega davka v Mariboru, ki je doslej najvišji v Sloveniji (1 dinar na osebo), povzroča toliko sitnosti, da se pripravlja regulacija na ta način, da se bo pobiral le 10 odstotni pribitek na račune. Naglica pač nikjer ni dobra, najmanj pa pri radikalnih davčnih eksperimentih.

Hvaležnost importiranega delavca.

Tovarne na Teznu pri Mariboru zaposlujejo tudi veliko število tujcev, posebno Nemcev, češ, da pri nas ni kvalificiranega delavstva. Tak kvalificiran in importiran delavec je tudi Fran Novak iz Knitelfeld, zaposlen kot elektonomter pri tvrdki "Kovina". A obnesel se je jako slabo. Ukradel je 100 m elektrovoodne žice v vrednosti 5000 K, za kar je bil od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 6 tednov ječe.

Priatelj lahkega zaslužka — sovržnik orožnika.

Posestnika zakonec Jurij in Alojzija Jare ob Sv. Križi nad Mariborom sta pri orožnikih na glasu kot stara znanca iz tihotapske družbe. Pred kratkim je hotel Jurij zopet vtihotapiti v Avstrijo dva konja, kar pa so preprečili orožniki Jare je silno ujezilo in je zagrozil orožnikom, da ju bo, predno jima izroči konja, razsekal poprej s sekuro na drobne kosce. Svojo krvavo grožnjo je zasedel s raznimi psovskani. Korajžnemu možu je prihitela na pomoč tudi njegova žena, ki je kričala na vse pretege okoli hiše in psovala orožnika. Huda zakonec sta se morala zaradi čudnih navad zagovarjati pred sodiščem in je bil Jurij obsojen na 6 tednov, njegova žena pa na 4 dni zapora.

Jugoslavia irredenta.

Padec.

10letni Solarček Fortunat iz Modreje pri Tolminu je padel z višine 4 metrov ter se je težko poškodoval. Prenesi so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico.

Utopljenec.

Soča je zopet zahtevala svojo žrtev. Pred par dnevi so našli pri Stračici truplo Ivana Podberšiča, starega 56 let, ki je stanoval v ulici Pavia št. 6 v Gorici. Kot so povedali, se je nahajal Podberšič v nedeljo 16. jul. v Podgorji, kjer je v neki gostilni zvrnil več kozarcev vina. Ko se je hotel vrniti domov v precej vinjenem stanju, ga je neki njegov prijatelj silil, naj ostane pri njem čez noč, toda tega ni hotel, šel je domov, zašel na nevarnem mestu v vodo in tako prišel ob življenje.

Razgovor poslanca dr. Wilfana z italijanskim dopisnikom.

Italijansko časopisje se zadnje čase obirne havi s politično organizacijo našega življa v Julijski Benečiji. Dopisnik listov "Tribuna" in "Resto del Carlino" je šel naravnost k poslancu dr. Wilfanu, katerega označuje kot glavnega eksponenta sedanjega gibanja, da sliši od njega, kaj je na stvari in katere sodba je prava. Poslanec dr. Wilfan je poudarjal, da o političnem razkolu med julijskimi Slovani ne more biti govora, ampak da gre le za enostavno teritorialno razdelitev, ki so jo predlagali Goričani edino v to svrhu, da se na Gorickem kjer imamo prav specialne potrebe, naše politično delovanje bolj poglobi. Centralizacija za zaščito slovenskih interesov v Istri pa se zato ni izvršila, ker Istra nima pravega središča. Skupno delovanje julijskih Slovanov pa se bo udeleževalo potom Narodnega sveta.

Sovražstvo dveh bratrancev.

42letni Anton Kozman iz Vojkove pri Ilirski Bistrici je živel že dolga leta v hudem sovražstvu s

Peter Zgaga

Značilen shod.

Ne vem, če je bilo res, ali če se mi je sanjalo.

Pa naj bo tako ali tako, še sedaj vidim v duhu vse pred seboj, kot da bi zrl v fotografijo in poslušal z gramofonske plošče vsebino govora, ki ga je govoril butlegar.

Zbrana je bila velikanska množica ljudi. Očetje naroda, zastopnice nežnega spola, in vmes med njimi pomešano vse, kar ni narodnega in nežnega. Kdo bi prestel poslušalec. Na milijone in milijone jih je bilo. Verni statistiki so pozneje izjavljali, da jih je bilo natančno stodeset milijonov. Stodeset milijonov moških, žensk in otrok.

Na javno tribuno je stopil veliki butlegar, položil kovčeg poleg sebe, katerega je policija takoj zastražila.

Nato se je vode napil. Butlegarji so namreč edini v Ameriki, ki še pijejo vodo.

Ko se je odkušal, je pričel govoriti in razpravljati takole:

— Gospoda moja, butlegarski biznis je treba reformirati, temeljito reformirati.

— Reformirati — se je začelo poslušalstvo.

— Da, reformirati. — Butlegarski biznis potrebuje dandanes več gentlemanov, ljudi v odgovornih službah, ljudi na odgovornih mestih.

— Gentlemanov? — se je začelo poslušalstvo.

— Da, gentlemanov, mož krementekega značaja, mož, ki imajo nekaj veljave v javnosti, mož poštenjakov. Združiti se moramo ter spraviti vse postavolome pod ključ.

— Pod ključ? — Da, pod ključ? Veliko jih je namreč, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti. Oni nimajo pojma za javno službo, nimajo idej in so brez vsake morale. Če bi bil po mojem, bi ne pustil v butlegarstvo nobenega človeka, ki nima dobrega slovesa in ki nima priča na razpolago, da je mož poštenjak. Dandanes prodajajo žganje, ki je smrtno in nečisto.

Ljudje ne vedo, ali kupijo dobro pijačo ali strup. Vsak pošten državljan ima pravico iti k butlegarju, mu pogledati v oči ter kupiti kvart dobrega žganja. V sedanjih razmerah je pa to nekaj nemogočega. Pojavili so se sleparji, ki mečajo nesnago v pijačo. Oni uničujejo našo trgovino.

Namen nas, butlegarjev je, prepričati javnost, da smo pošteni, zanesljivi, trgovci, katerih prva briga je, upoštevati zaupanje, katerega smo deležni.

Kadarkoli pridemo na sled butlegarju, ki prodaja nezdravo, strupeno pijačo, je naša sveta dolžnost, da takoj obvestimo prohibicijske uradnike ter ga damo aretirati.

In če nekateri preveč računajo, naj bi vlada posegla vmes. Bog ve, zakaj se ne zgane kongres in ne določi stalnih cen za butlegarsko žganje. Osem dolarjev bi bilo dovolj za kvart škotskega žganja. Kaj vendar delajo poslanci v Washingtonu? Ali spijo?

Kot sem že rekel, položaj je jako vznemirljiv. Splošne reorganizacije je treba. Če ima kinematografska industrija svojega diktatorja, če imajo baseballisti svojega bossa, zakaj bi ga butlegarji ne imeli? Izberimo Volsteada, on je mož na mestu, on pozna naše križe in težave.

Butlegarstvo moramo spraviti na višek. Ko bo na višku, nam bo prohibicija zagotovljena. Pozivam vas, da greste vsi kot en mož v boj za visoke ameriške ideale.

Govornik je zaključil.

Navzoči so navdušeno ploskali ter si vtisnili njegove patriotične besede globoko v sree.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zdev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spisevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor eli postati član te organizacije, naj se zjavi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev (a) pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 5 člani ali članicami.

Vesti iz Rusije.

Smrtne obsodbe v Moskvi.

Iz Moskve poročajo, da je tamšnje revolucionarno sodišče te dni obsodilo 13 oseb, ki so bile obdolžene, da so pomagale pri prevratni akciji revolucionarnega generala Pakinskega v Semipalatinsk, na smrt, nad 100 oseb pa v dolgoletno ječo.

Akcija ruskih beguncev za obsodo.

Razno časopisje poroča, da so zastopniki vseh ruskih neboljševskih skupin v Ameriki in zapadnoevropskih državah izdali proglas na narode in njihove vlade, na krščanske cerkve in vse verske skupnosti v prid članom ruskega klera, ki so bili nedavno v Moskvi obsodeni na smrt. Zastopniki ruskih organizacij so poslali tudi Lloyd George-u pismo, v katerem ga prosijo, naj posreduje v prid obsojencem.

Sibirski nadškof obsojen na smrt.

Iz Moskve poročajo, da so boljševska oblastva obsodila sibirskemu nadškofu Anatoliju na smrt, ker jim ni hotel izročiti cerkvenih dragocenosti.

Ruske krenske bisere iz carske zakladnice

bo sovjetska vlada prodala. Svojo, katero zahteva zanje, znaša 700 milijonov zlatih rubljev.

Proglaševanje Jana Husa za svetnika.

Jana Husa, nekdanjega praškega župnika in poznejšega cerkvenega reformatorja, katerega so kot krivoverca obsodili in sezgali na gredi v Kostnici, namerava sinoda češkoslovaške narodne cerkve proglasiti za svetnika. Posledna komisija je že dovršila delo kanonizacije.

Papež o vzgoji duhovnikov.

Papež je izročil kardinalu Bissetiju apostolsko pismo o vzgoji in študiranju katoliškega klera. Seminaristi bi morali pred svojimi bogoslovni študijami obiskovati najmanj dve leti predavanja v seholaristični filozofiji. Posebno pozornost je treba posvetiti pastoralnemu bogoslovju. — Kakor je razvidno iz več papeževih pism, se trudi papež, da bi odpravil iz duhovniškega poklica politiko.

**Delnice
Jadranske Banke.**

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je selaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300.000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz množice številnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklenili da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Nasi izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve)	K760.
dostevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 :	: : : K 31.70
	K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznosila 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

82 Cortlandt Street New York City

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

"Listine si vsak lahko omisli," je odvrnil suho, "če ne pravih, pa narejene. Papirje v redu imajo ravno lopovi, kadar grejo po svetu; oni že vedo zakaj. Le poštnjaku se rado zgodi, da pozabi svoj potni list doma."

"Kakšne možnosti imate policisti!" je vzdihnil ekscelencia že nekam negotovo. "Zastepjen fanatik ste, doktor Skobyll... Vi sumničite moža, ki je, kakor vsi vemo, najbližji sorodnik njegovega veličanstva..."

"Trebalo bi vprašati njegovo veličanstvo, ali kaj ve o tem," je bevsnil komisar, ki se ni mogel več premagovati. "Kdo prevzame to nedelikatno dolžnost?"

"In v ozkih stikih z mladane vsa visoko evropsko aristokracijo", se je branil stari gospod. "Z ljudmi, ki stoje brezdvomno nad vašo sumnjo, dragi moj."

"To mu je pri nas lahko trditi! Kdo ga je videl z njimi? Jaz ne, vi tudi ne, ekscelencia. Pravi aristokrat se ne baha s svojimi znanci."

"Moj Bog! Tako fin človek, tako ljubeznjiv družabnik..."

"To je vsak lehek; midva, ekscelencia, sva tudi ljubezniva družabnika."

"Bilo bi strašno," je zastokal predsednik spustivši se v naslanjač. "Da bi nas bil premotil tako brzgvestno — ne, ne! In čemu potem vse tisto govorenje?" Glas mu je zastal, ko se je pomnil iz našnjih grofovih naukav in obljub. "Čemu?"

"Kakšno govorenje?" je poskočil komisar. "Ali smem vedeti, ekscelencia?"

"Ne morem vam odkriti vsega. Priporočal mi je, da biva tu z vašo nalogo, od katere zavisi vaša bodočnost države. Tak človek ne more biti slepar!"

"Še kaj hujšega je lahko, vse njegove pravilice so najbrže pekel v oči, da bi vas uspal, omamila, navezal nase in povečal z vašim... prijateljstvom... svoj kredit pri ljudeh."

"Ali kaj namerja, Kreutzdonner, wetter. To mi povejte!"

"Morda jih hoče ocajaniti, osmekati vse zaporedoma. Sodeč po miralici, je to še najbolj verjetno, poln zraven se misli ponorčevati iz naše lehkovernosti; strašno zaupljivi smo pri nas, ekscelencia. O smehi! hloče hvalavredna in lojalna čustva tukajšnje družbe, saj vsak opazi, da bežlja meščanstvo vseeno predaleč v svojem navdušenju zanj, za njegov naslov in... njegovo pokolenje. Smoteno in po načrtu vpiranja pred nosom oblasti nezasičen skandal; vse kaže na to, vse se vjema v tem znižu. Z uspehom dovršajo našo, vredno velikega luma!"

"To je fantazija!" je vzklikal predsednik med Skobyllovo razlago. "To ni mogoče — ne, ne, kriminalni romani so vam zmešali um!... Recimo, da bi imeli prav; kaj naj potem storimo? Ako ga primemo, je kompromitirana vsa država z mano vred; ne preostane mi drugega kakor krogla v glavo... Ali naj ga pustimo v takem slučaju pri miru in nemara še podpiramo njegovo početje?"

"Ako se hočete zanesti name, gospod predsednik, bo meč še nočoj pod kjušem. Rotim vas, recite mi 'da'."

"Za Boga, le ne prenačite! Ako je grof nedolžen in mu skrivimo las na glavi smo vsi izgubljeni... Herrgott, so was!"

"Dobro. Kakor vidim, ste ekscelencia pripravljene čakati, kaj bo. Don Jose de las Sierras — pardon, grof Kuennensbrunh sme mirno spati. Vaš najpomembnejši sluga sem, ekscelencia", je odrezal komisar neumljeno in vstal.

"Tak stojte, ne puščajte me samega ravno zdaj!" je vzkliknil stari gospod na vrhuncu obupa.

"Saj nam ostaja še srednja pot." "Poslušaj, gospod predsednik."

"Nadzorujte ga... ostanite mu za petami in... sploh, prepričajte se! Storitve vse, da izveste resnico... Brez trdnih dejstev se vendar ne moremo izpostavljati posledicam nepopravljivih dejanj."

"In kadar bo resnica tako očitna, da bi jo priznali tudi vi, ekscelencia? Kadar bodo trdna dejstva tu, v mojih rokah? Vsek hip-

ni jih lahko prinese; sami ste rekli, da smo vsi kompromitirani, ako je grof slepar; prosim vas jasne navodila."

"Svetujte, mi!" je zastokal predsednik, brišeč si potno čelo.

"Kadar je policija na sledi zločinu, je njena dolžnost, da ga vtakne pod ključ; drugačnega sveta vam policist ne more dati. Lvečjemu —"

"Kvečjemu kaj?" V predsednikovih očeh seje zasvetila iskrica nade.

"Kvečjemu vi meni, ekscelencia", je rekel Skobyll ter značilno stisnil trepalnice.

"Da bi ga odpravili tako, brez šuma in hrupa?" se je razveselil stari gospod. "Kaj menite?"

"Namigniti zločinu, da ga poznam, ter mu priznati, s pogojem, da izgine. S tem tvegam čast in kariero, ekscelencia; tega ne storim brez vašega izrečnega povelja."

Zapičila sta oko v oko; bila je ena izmed velikih minut v življenju policijskega komisarja. Predsednik je razumel njegov namen ter povesil glavo. Zamislil se je; nato je zdajci stopil k Skobyllu ter ga udaril po rami.

"Moje povelje imate, gospod komisar!" je dejal odločno. "Skrbi vas kariera, in prav imate. Tudi to je našin, kako služiti domovini... Ako uredite zadevo tako, da se ognemo vsaj najhujšega škandala, boste povisani v službi, preden mine mesec dni; ako se motite in delate grofu krivico, ste mi odgovorni z vso svojo kariero. Razumete?"

"Razumem, ekscelencia..." Glas doktorja Skobylla je zvenel povsem hladnokrvno.

"In vam zadošča?"

"Zadošča mi."

"Potem — čujte in glejte; zadeva je v vaših rokah. Lahko noč."

Komisar se je molče naklonil in šel; v njegovih sicer tako mrzlih očeh je gorel plamen častihlepnega zadovoljstva.

Še tisto noč sta Jacques in Hasan opazila, da se klati po nabrežju.

(Dolje prihodnjič!)

Inž. Ferdo Lupša.

Spomini na Siam.

(Romantika pragozdov.)

Vsakdo, ki se zanima za naravne krasote in ki proučuje floro, mora priznati, da ni naravnih scenarij, ki bi se kazale tako raznoliko, kakor tropični pragozdi. Videl sem pragozde v Indiji na Malajskem polotoku, na Sumatri ter drugih azijskih krajih. Vendar največkrat sem bival v pragozdih severnega Sijama. Tam sem doživel bodisi na lovu, bodisi za časa inšpekcij ali drugih priložnosti dogodiljaje, ki jih ni mogoče pozabiti.

Že ime "pragozd" ima nekaj magičnega na sebi. Pragozd je naravni sovražnik življenja, a vendar tudi strasten njegov zaščitnik. V pragozdu je boj za obstanek živahniji kakor kjerkoli drugje. Vegetacija, ki se ne more prilagoditi temni goščavi, ali ki se iz lastne moči ne more dvigniti iznad goščave, pogine prej ali slej. Rastlinstvo, ki se je prilagodilo razmeram, pa prospeva izvestno. Prerodovitna hladna in vlažna zemlja mu daje dovolj snovi za hrano. Pragozd ohrani deželi vsako kapljico vode, ki bi se sicer zaradi tropične vročine ohlapila, tu je pač vedno oseka in plima, toda nikdar izguba vode.

Spominjam se mnogoštevilnih scenarij, katere sem videl na približno trimesečnem potovanju 1916 iz mest Lampang preko Muang Ngau, Muang Payao v Chiangrai in Chiangsen. Zadnje mesta, Chiangsen, leži že ob severni siamski meji ob reki Mekong. V severu od tega mesta so Shan dežele. Imenovana mesta so središča izredno divnih krajev, kjer se razprostirajo neizmerni pragozdi. Imel sem karavano obstoječo iz približno 30 volov in 20 nosačev; sotorišča sem izbral, kakor se mi je poljubilo. Seveda sem za to poiskal le take postaje, ki so mi ugajale glede narave, lova in drugih okolnosti. Mnogoštevilni so kraji kjer vlada samota, in po več dni mine, predno dospo karavana od nasel-

in več ljudi, ki vsekakor niso bili navadni ponočnjaki; razume se, da sta takoj povedala gospodarju. Grof, ki se ni maral "ukvarjati z malenkostmi", je prezirljivo stresel ramena in rekel šoferju naj se briga za Skobyllovo častno stražo po svojem lastnem preudarku.

"Bont!" je pokimal obriti čudak. Toda dolgo ne moremo slepomišiti. Smrdeti je začelo; vaša milost naj ne pozabi, da je avto zmerom pripravljen..."

"Hasan nič bati," se je zarežal črni lakaj. "Policija imeti kratke noge; njegova milost in Jacques in Hasan odkuriti, kadar čas za to." S temi besedami se je ukradel iz hiše.

Drugo jutro je več naših detektivov ugibalo, odkod so se vzeli beli križi na hrbtnih njihovih sukenj; Senegalec pa je poskakoval doma, norčeval se iz njih ter kazal grofu in Jacquesu kreda, s katero jih je bil zaznamoval.

Doktor Skobyll ni zvečel ničesar novega; toda ostal je poln upanja in koraje ter si celo naročil novo obleko, z namenom, da jo plača, kadar ga pomaknejo v višji čin.

Vse bolj žaltavo je bilo ekscelenci pri duši. Nesamo, da se je čutil ponižanega, ker je moral kapitalizirati pred razlogi svojega hladnokrvnega komisarja; od ure do ure je naraščala v njem gotovost, da je nasledel premetenemu sleparju, in mučno, mrko strmenje, kje je imel medtem svojo življenjsko izkušnost, o kateri si je vedno tolikanj domisljal. Še Klotilda ni sumila ničesar, ona, njegova Egerija in zvezda vodnica; res vredna je bila, da ji napravi polom! Strah ga je obhajal ob misli, kako mu bo očitala, namesto da bi bila ostala tukaj, hudimanska babnica, ter mu odvzela vsaj pol odgovornosti za najnovejšo lehkovernost; zakaj predsednik ni dovolil, da ga bo grof kompromitiral brez pomisleka, ako pride le količjak v zagato...

Čestokrat zbeži pred človekom iz zatija preplašena "takoot", to je do metra dolga gozdna guščarica, ki spleza bliskoma v krono najvišjega drevesa in katero nasledujoči domačini prav radi zavoljo njenega okusnega mesa. Ob jutranji zarji ali v opoldanskih urah popeva divji petelin. Od daleč se čuje, in to posebno v jutranjih urah melodično prepevanje "shoni", ta so nežne opice Hylobates, ki so ali črno kocaste z belim licem ali obratno. Spominjajo na pravice k kosmatem gozdnem človeku. Tu in tam zopet žvižga kak majhen pišč svojemu melodičnemu pesem — ali pa vlada tihota, ki je sicer značilna za te velikanske, po sto ali dvesto kilometrov dolge in široke gozde. Nad vsem tem pa se vidi skozi vejve tu in tam visoko na nebu kak pikam podobno krožijo jastrebi in orli v velikih ovinkih.

Pa ne samo divno življenje je v tej naravi tudi življenje uničujoči elementi zahtevajo svoje žrtve. Najmanjši kakor največji zastopniki flore leže mrtvi na zemlji, zraven njih pa se dvigajo že njih otroci k novemu razvoju. Eni izginjajo, na njih mesto stopajo drugi, in tako se razvija naravna zgodovina leta za letom, stoletje za stoletjem.

V takem labirintu narave je potovanje oteženo; vedno se pot zviža semintja. Tu in tam je pot neprodirljiva in le z močnim nožem in sekuro si je mogoče narediti pot skozi temno goščavo. Vidi se navadno le par korakov naprej. Ako pa je goščava pod drevesnimi velikani redkejša, tedaj se vidi k večjemu po 30 korakov dalje.

Če prav je pragozd vse leto zavet v več ali manj enakomerno temnozeleno barvo vendar opaziš v tem naravnem plašču v vsaki letni periodi živahne nuanse prav živih barv. Nekatera drevesa, so pokrita z gostim velikim in rdečim, rumenim, vijoličnim ali belim ter dišečim cvetjem. Čestokrat se od spodaj skozi vsakovrstne preproge ne vidi mnogo o cvetju drevesne krone in le močni aromatični vonj opozarja nanj. Ako cvetje odpade, tedaj dobi zemeljska površina dično barvano odejo. Pragozd pa cvete še tudi na drug način, listje namreč ne odpade vse naenkrat, in ko se menja, tedaj se kaže tudi nova listnata odeja v najrazličnejših barvah, odsvetlordeče, rumene do temnozeleno. Gozdna scenarija, ki se kaže pri nas v svetlordečastih ali rumenkastih barvi, nas spominja na jesensko obleko naših goz-

KAKŠNA JE BILA PRVA TELEFONISTKA?

Na sliki vidite Mrs. William Joseph Coyle, kakoršna je bila pred petdesetimi leti. Ona je bila prva telefonistka iznajditelja telefona, Aleksandra Bella.

kroni medeno gnezdo velike divje buče "phueng luang".

V vejvju in po deblih dreves se šopirijo ponosno orhideje, ki vabijo opazovalca s svojimi aromatično dišečimi, metuljem podobnimi cvetovi v vsakovrstnih barvah in velikosti. Družine arhidej, kakor Cypripedium, Cattleya, Vanda, Cisso, Selenipedium, Oncidium i. dr. v mnogih varietetah se menjavajo s plezajočimi praprotnji in različnimi drevesnimi praprotnji, kojih najdivnejša reprezentanta sta "Chal Pha Nang Sida" (to je, šal boginje Neng Side) in "mit phran" (nož lovea).

Čestokrat zbeži pred človekom iz zatija preplašena "takoot", to je do metra dolga gozdna guščarica, ki spleza bliskoma v krono najvišjega drevesa in katero nasledujoči domačini prav radi zavoljo njenega okusnega mesa. Ob jutranji zarji ali v opoldanskih urah popeva divji petelin. Od daleč se čuje, in to posebno v jutranjih urah melodično prepevanje "shoni", ta so nežne opice Hylobates, ki so ali črno kocaste z belim licem ali obratno. Spominjajo na pravice k kosmatem gozdnem človeku. Tu in tam zopet žvižga kak majhen pišč svojemu melodičnemu pesem — ali pa vlada tihota, ki je sicer značilna za te velikanske, po sto ali dvesto kilometrov dolge in široke gozde. Nad vsem tem pa se vidi skozi vejve tu in tam visoko na nebu kak pikam podobno krožijo jastrebi in orli v velikih ovinkih.

Pa ne samo divno življenje je v tej naravi tudi življenje uničujoči elementi zahtevajo svoje žrtve. Najmanjši kakor največji zastopniki flore leže mrtvi na zemlji, zraven njih pa se dvigajo že njih otroci k novemu razvoju. Eni izginjajo, na njih mesto stopajo drugi, in tako se razvija naravna zgodovina leta za letom, stoletje za stoletjem.

V takem labirintu narave je potovanje oteženo; vedno se pot zviža semintja. Tu in tam je pot neprodirljiva in le z močnim nožem in sekuro si je mogoče narediti pot skozi temno goščavo. Vidi se navadno le par korakov naprej. Ako pa je goščava pod drevesnimi velikani redkejša, tedaj se vidi k večjemu po 30 korakov dalje.

Če prav je pragozd vse leto zavet v več ali manj enakomerno temnozeleno barvo vendar opaziš v tem naravnem plašču v vsaki letni periodi živahne nuanse prav živih barv. Nekatera drevesa, so pokrita z gostim velikim in rdečim, rumenim, vijoličnim ali belim ter dišečim cvetjem. Čestokrat se od spodaj skozi vsakovrstne preproge ne vidi mnogo o cvetju drevesne krone in le močni aromatični vonj opozarja nanj. Ako cvetje odpade, tedaj dobi zemeljska površina dično barvano odejo. Pragozd pa cvete še tudi na drug način, listje namreč ne odpade vse naenkrat, in ko se menja, tedaj se kaže tudi nova listnata odeja v najrazličnejših barvah, odsvetlordeče, rumene do temnozeleno. Gozdna scenarija, ki se kaže pri nas v svetlordečastih ali rumenkastih barvi, nas spominja na jesensko obleko naših goz-

dov. V tropih vzbuja to popolnoma druge čute. Pri nas je ta barva znamenje zadnjega življenja pred smrtjo flore, a v tropih je to znamenje oživljajoče in k novemu življenju se vzbujajoče narave. Ob robih gozdov in tudi drugje, posebno v planjavah ob obrežjih rek, se vidi mnogokrat gigantčno. 30 in še več metrov visoko ravno drevo "ton ugi" (Bomloxm slanicum). Ta bombaževka spreminja posebno svojo fiziognomijo tekom letne periode. Tuso časi, ko je drevo skoro da brez listja, potem je vse v rdečem cvetju, potem se vidi zopet tisočero trdopustasto podolgate sadje in le malo listja. To se končno razpoši in srebrno beli bombaž izpade ter pokrije zemljo daleč naokrog, kakor da bi bila pokrita s snegom.

Le redkokrat se vidi v notranjosti pragozdov severnega Sijama ali Malajskega polotoka kak nosilec kulture. Navadni popotniki se držijo le karavanskih potov. V nekaterih krajih severnega Sijama so si pridobile še evropske in domače firme koncesije za sekanje teoklesa oziroma nekaterih drugih vrst. V teh krajih odmeva zito že tudi sekira dan za dnevom sloni pa vlačijo debla do bližnjih divjih potokov, kjer se izroče debla mokrenim elementu, da jih ne se za časa narastle vode naprej v reke, ki vodijo v Bangkok. Čestokrat mine deset in še več let, predno dospo tako deblo, prepričano popolnoma le naravnim elementom iz pragozda v plovno reko.

Na najvišjih gorah severnih pragozdov žive poldivja plemena kot ostanki starodavnih narodov, to so Meo, Muho, Jang i. dr. Na Malajskem gorovju pa so Negrito Sakal in Semang. Tem je pragozd domovina v njem se počutijo srečni, iz njega dobivajo največji del svoje hrane, namreč korenje, divje sadje, sočivje in med; pragozd jim služi v zaščito pred očmi civilizacije.

A ne samo podnevu ima tak velikiški gozd svoje romantične pojave. Tudi noč mu daje posebnosti. Tihota vlada povsod in blede mesec kraljuje na nebu ter daje čarobne podobne s svojimi žarki skozi goste vejveje. Nekatere iz goščave sem se čuje zabijanje, in kdor ne pozna razmer, misli prav gotovo, da se nahaja v bližini kak človeška naselbina. Vendar temu ni tako, neki ponočni ptič si prepeva svojo pesem, ki ravno tako doni, kakor da bi kdo zabijal. A naenkrat utihne, in znano rjovenje kralja živali — krvoločnega tigra — se zasliši, nekako strahovito doni in odmeva daleč po gozdu. Ne traja dolgo, jeleni, divja goveda in duga divjačina beži strahopetno v nasprotno stran. Edini, ki se za vse to ne briga, je slon — on odgovarja sovražniku s trombetanjem.

Taki in enaki so brezštevilni pojavi teh gozdov in njih naravnega življenja; ni mogoče popisati raznolikosti in utisov, katere dobiva naravoslovec in sploh vsak prijatelj narave. Into tem bolj, ker vsi ti pragozdi so za naše znanstvo še takorekoč "terra incognita" — nepoznana zemlja.

Najboljša cigareta

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjigo, pri-
ložimo mu knjižico

"NGVA POSTAVA"

za ponesrečene delavce v Penn-
sylvanijibrezplačno, dokler nam zaloga
ne počne.SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA."

Gradnja vodovoda v Novem Sadu

Mesto Novi Sad v Bački je s pitno vodo zelo slabo preskrbljeno. Mestno zastopstvo je vesled tega sklenilo, da zgradi v čim krajšem času modern vodovod. Gradbena dela bo izvršila angleška tvrdka.

GROZDJE GROZDJE

Če hočete kupiti eno ali več kar svežega kalifornijskega grozdja, ne izgubljajte časa, ampak pišite takoj nam za pogoje in cene, bodisi v angleščini ali v vašem lastnem jeziku. Mi vam oboje ugoditi vsakemu naročilu za katerokoli vrsto in katerokoli množino. Mi prodajamo po neteži, zaboji brezplačni. Razpošiljamo iz naših lastnih skladišč ter osebno nadzorujemo vsako posamezno odposiljatev.

Pišite danes za naše pogoje in cene.

P. EHRLICH & COMPANY

267 Wholesale Terminal

Los Angeles, Calif.

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni, jaz sam že zdravim nad 23 let in imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. L'kvi 23 let sem priložil posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, maščuje in lise po telesu, bolezn v grlu, izpadanje las, bolezn v pesteh, stare rane, osiabeost, živčne in bolezn v mehulicah, izpah, zelodcu, rmenico rvmatizem, katar, zlate žile, nadeha itd. Uradne ure: V ponedeljek: arado in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 5. svečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Grozdje je dozorelo

in pričeli ga bomo razpošiljati.

Imamo na izbero vsake vrste in ga ne prodamo manj kot eno celo karo Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike, in kjer se nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najnižje.

Pišite še danes za vsa pojasnila na:

BAKULICH - PREDOVICH COMPANY

224 California Fruit Bldg., Sacramento, Calif.

Družbo Walter Predovich & Co., ki je lankslo leto zadovoljila vse odjemalce, tvorijo isti ljudje kot lankslo leto, samo ime tvrdke je nekoliko izpremenjeno.

ZA VAŠ DOLAR =

ste pošteno in hitro potreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če druitvo potrebuje pravo svilnato zastavo, regalije, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpošilja blago po celi Ameriki nad 16 let pa za nikdar ničlako kako napravnost. Poskusite me enkrat pa se boste upeščili.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVENI-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani,

cena s poštino

\$1

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman — Francoski spisatelj L. B.

Poslovenil G. P.

46

(Nadaljevanje.)

— Sedel je na tleh ter nisem mogel spoznati velikosti. Ni pa iz gledal majhen.

— Zelo nepreviden si bil. Ta človek se lahko pojavi ob vsakem trenutku ter vpraša za račun. Sesti bi moral k njemu ter ga ob priči trenutno ustreliti.

— To sem si pozneje tudi jaz rekel in danes obžalujem, da tega nisem storil, kajti ta človek si je ogledal mojo zunanost natančneje kot sem mislil.

— Kako? Ali sta se pozneje srečala?

— Vse kaže. Vržena mi je bila pretnja v lice, ki se more tika le tega dogodka.

— Kdo pa je bil to?

— Oče Jaguar.

— Valgame Dios! Torej ima ta človek svoje prste tu vmes? Periljo mu je povedal, kako se je sestal z Jaguarjem v Buenos Aires in kako ga je slednji spomnil na Salina del Condor.

Gambusino je vzkliknil:

— On je bil na vsak način, on. Pazi se. Imava nadaljni vzrok, da ga spraviva s poti. Sedaj pa pripoveduj naprej.

— Jaha! sem takrat čel dan in celo noč ter si prizadeval prikriti svoje sledove. Seveda sem hotel preiskati prepada, a sem moral preložiti celo zadevo za par tednov. Ta čas sem preživel v Chicani, kjer sem našel nekakega kupa, ki mi je odkupil zlati plen ter tudi prihično plačal zanj, ne da bi me vprašal, kje sem dobil te stvari. Denar, katerega sem dobil, me je zapeljal, da sem se napotil v Salto. Tam sem pričel igrati ter izgubil skoko vse. Rešil sem se toliko, da sem se mogel opremiti za jezo proti prepadu.

— Ta jeza je bila brezupna?

— Da. Ko sem prišel na mesto, kjer sem ustrelil Indijance, ni bilo nobenega sledu več o njem. Kondorji so odnesli celo njegove kosti. Prišel sem iskati, a nisem ničesar našel. Šel sem pozneje še pogosto tja, a nisem ničesar našel, čeprav sem prepričan, da so tam skrite dragocenosti, ki so bile nekoč last Inkov iz Peruja.

— To je mogoče. Da se kaj takega najde, je treba več bistroumnosti in vaje kot jo imaš ti.

— To sem si tudi že rekel in sedaj domnevam, da sem našel v tebi pravega človeka. Ali bi bil pripravljen iti z menoj?

— Da. Čimpreje to storiva, tem boljše bo. Če bi pohod proti Cambas drugače izpadel kot mislimo, bova hitro odhajala proti goram ter se polastila zakladov strodavnih Inkov.

— Ali misliš, da jih bova našla?

— Upam. Sedaj pa bi šel rad naokrog, da se prepričam, če sva na varnem. Ne morem se iznebiti misli, da mora biti oče Jaguar kje tu v okolici ter naju zalezuje.

Ko je čul poslušalec te besede, se je hitro umaknil ter se vrnil v taborišče.

Štirinajsto poglavje.

— BOJ V PRAGOZDU. —

Komaj je napočilo naslednje jutro, ko so se pričeli pripravljati na nadaljni pohod. Ker je bilo izmed osemsto vojakov le petdeset na konjih, je bilo že poldne, ko so prišli do neprodne gozdu, ki je stal na obeh straneh doline "izsušenega jezera". Ko je zagledal gambusino ta gozd, je poklical k sebi glavarja ter rekel:

— Ali je to gozd, v katerem leži dolina, skozi katero moramo priti?

— Da, senjor, — je odvrnil glavar.

— Ali se ne moremo izogniti na stran?

— Lahko, če popolnoma obidem gozd. Zato pa bi trebalo dosti časa.

— Tega nimamo, kajti še danes moramo priti do vasi Cambas, da jih napademo ponoči. Ali je v dolini voda?

— Tekoča voda, ki se izliva v malo jezero.

— Torej se bomo ustavili tam, da se odpočijemo.

Te besede je tudi čel kapitan Peljeho, ki je prišel naprej ter pozorno opazoval gozd. Kot vojak je domneval, da sme pripomniti:

— Senjor, ozemlje pred nami zahteva previdnosti. Ne moremo ne na levo, ne na desno ter moramo skozi dolino, obrobjeno od vrhov. Kaj če bi nas tam notri napadli?

— Zelo bi se veselil take neprevidnosti, — je odvrnil gambusino zaničljivo. — Lahko prodremo noter ter jih pobijemo.

— To je lažje rečeno kot storjeno in jaz bi svetoval...

— Jaz nisem vprašal nobenega človeka za svet, tudi vas ne. — je odvrnil gambusino surovo. — Ohranite svoja mnenja zase, dokler vas ne vprašam zanj.

Častnik se je obrnil vstran in jahal so naprej. Peljeho je spoznal veliko napako, a nekaj časa molčal. Ko pa so prišli do gozda, se ni mogel več zadrževati ter rekel:

— Jaz bi poslal par ljudi naprej, da vidijo, če je dolina varna za nas.

— Jaz sem vam že rekel, da želim, da bi bila polna Cambas Indijancev, — je odvrnil gambusino. — Če vas je strah, ostanite zadaj.

— Da, kdor se boji, naj se vrne, — je dostavil Periljo. — Mi ne potrebujemo nikakih bojazljivcev.

— Kaj mislite s tem? — je vzhropel častnik.

— Mislite si, kar hočete.

— Dobro, potem si misli le eno, da je namreč strahopetno streljati ljudi, ki inčas ne slutijo, da se jim odvzame dragocenosti ter zbežati nato pred prvim človekom, katerega sreča človek v Salina del Condor.

Komaj je izustil te besede, ko se je že kesal. Gambusino in Periljo sta se presenečena ozrla vanj. Gambusino pa se je prvi zavedel ter rekel smeje:

— Vi pač govorite v sanjah? Kaj hočete reči s tem?

— To boste pozneje izvedeli, — je rekel stotnik, ki se je obrnil stran. — Od mene ne boste čuli nobenega nasveta več.

Ko so jahali naprej, je zaspešal gambusino proti Perilju:

— Ta lopov naju je večeraj zasledoval ter čel najin pogovor. Ni mogoče drugače. Kaj naj storiva?

— Spraviti ga s poti in sicer čimpreje mogoče, dokler ne bo imel prilike povedati tega, kar je čel.

— Res. To je zadnji dan njegovega življenja. Sicer ima precej

(Dalje prihajajo.)

Kornel Makusynski:

Slikar in punčka.

Moj prijatelj se je temeljito napil, nato pa je začel od sra ihteti.

— "Zakaj pa jočeš?" ga vprašam.

— "Saj je vendar samo en Bog, in ta nima dosti časa."

— "No, ko bo imel enkrat prosto popoldne, se bo gotovo tudi nate spomnil!"

— "Saj ni zato," je vzdihoval, "saj mi ni zato..."

— "Se vedno Sigmund?"

— "Da, Sigmund..."

— "Da, to je res vrag... Ustrelil se je... in — konec. Potolazi se že vendar enkrat. Tudi jaz sem jokal."

— "Saj ni zato," je jokal na ves glas.

— "Kaj pa ti je potem, zakaj tuliš, prijatelj."

Nisem si ga upal vprašati, kaj ima z malo deklico, ker ga je od časa do časa stresla strahovita iluzija. Obup se mu je sedel med oči in prežal na nove solze. Te pa so bile hvala bogu sčasom redkejše in končno so čisto izostale. Ko so se mu oči posušile, je začel žalostno:

— "Ti ne veš vsega... Ko si je prestretil sree, so ga prinesli k meni. Dva dni je ležal pri meni, brez kaplje krvi v obrazu in se boril s smrtjo... Pa ni mogel umreti. Na široko je odpiral ostekle oči in plašno strmel v durin... Čakal je, da pride. Saj veš, o kom govorim... Ona pa ni prišla, čeprav je toliko časa čakal. Pisal sem ji, ona pa je odgovorila neizmerno bedasto: da bi prišla, pa da ne more, da se boji..."

— "Proklek ssm jo iz dna duše. On pa — on je čakal. Kakor po čudežu se ga je držalo življenje, čakalo je in kljubovalo dalje. Kakor da je čakalo trenutka, ki mu je bil usojen kot zadnji... Obupal sem... Dve celi noči sem videl pred seboj tiste oči kakor dve obledeli zvezdi, ki zamirata pred solnim vzhodom. Dve celi noči sem sedel pri njem... Hotel je premikati ustnice, pa ni mogel govoriti. Čul in poslušalje tako napeto, kakor da čuje bogvejeke da lež meni povsem naslišen šepet. Njegove oči so postale v takih trenutkih večje in so čakale še intenzivnejše kakor sicer... Zjutraj sem ušel k tistim stopnjicam... jk me je premagal... kar nič več nisem mogel... nisem vzdržal... z nohtmi sem hotel razpraskati stene..."

Tedaj se je nekdo dotaknil moje roke.

— Kdo je?

— Kaj?

Pred menoj se stalo srčkano majmino dekletce. Poznal sem ga, ker sem ga često videl gori na oknu. Čudovita miniaturna... iz tiste hiše. Osem let je bila stara, morda še niti toliko ne. Angeljsko čiste, temnomodre oči. Ti moj Bog!

Postavil ase je pred me vprašala:

— Zakaj pa jokate gospod?

In začel sem jokati še bolj. Tedaj je začela božati moje roke s svojimi prstki: — Kaj se vam je zgodilo.

In potem sem ji povedal, kaj se je zgodilo. Dolgo sem ji pripovedoval; njene oči so se potemnele, čelo je dobilo gubice, potem je vprašala:

— Gospod Sigmund, kaj ni to oni, ki ima črne lase?

— Tišči, da.

— Ki je vedno kričal, kadar je šel gori po stopnjicah k vam?

— Ravno tisti, sem rekel, ravno tisti.

— Slikar?

— Da, slikar.

Mislila je dolgo časa, potem pa je rekla potihoma:

— Tako revež je?

— Stražen revež.

— In pri vas leži.

— Pri meni, dete moje.

— Kaj dela?

— Čaka... kar naprej čaka...

— Ali ne bo nihče prišel k njemu?

— Nihče.

— Ubogi gospod Sigmund, pravi deklica in misli, silovito misli. Potem me prime za roko, mi skrivnostno zasepeče na uho: — Pojdite k Sigmundu... no. Pojdite takoj!

In stekla je po stopnicah dol. Pomel sem si oči... nič... vse tiho.

Torej sem se vlekel domov in se vsedel k njemu. Venomer je gledal v vrata. Enkrat je hipoma močno zatrepetal. Preplašen sem

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽIJE JO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Hude Bolečine revmatične hitro odlašate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Istofako uporaben je za izvinjenje, otekline, za otrplost, in ohromelost bolnih mišic ter udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

ga pogledal... Nekaj je poslušal. Tihoim srmežljivo so se odprla vrata. Sigmundovo telo je začelo trepetati kakor list na veji. Bilo je kakor, damu boječo oči stopiti iz glave. In potem: Kakor da je zagledal odprto nebo...

V vratih je stala vsa bleda in prestrašena mala deklica. Gledala je Sigmunda s tako dobrimi očmi in obraz, s tako čudovito dobrih, kakor jih še nikoli noben človek ni videl. Potem je počasi stopila

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odločbi finančnega ministrstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriški valjavi, bo dal potem čeka ali nakazila, da banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Hi sreči se je pa pri sestavi omejenih obredov vstopovala potreba iz beljencev in toliko, da zamoremo za stvar, ki imajo potovati v Ameriko, zvesti se vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme prsegati zneska \$2500 — za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v rokah Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI IN ČASODE. NEM OZEALJU da se vedno lahko brez ovir izplačujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznil ali naročnini, listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 100 — do 50 centov, za izplačilo od \$ 100 — do \$ 500 — po \$ 1 — za izplačilo, ki presega znesek \$ 500 — vo 2 centa od vsakega dolara ali po \$ 2 — od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Sveže grozdje.

Trgatev v Californiji se je že pričela in ni potreba več čakati na nabavo SVEŽEGA GROZDIJA. PACIFIC GRAPE CO. ima vedno na poti večje število kar vsakovrstnega svežega grozdja. Pošljaja jih na katerokoli železnico.

Kdor se poslužuje grozdja, naj ga čimprej pošlje v trgovino, ki ga čimprej dostavi. Tako je bilo že vsaj zadnja leta. Hvaležen nam je vsak odjemalec, ki je lani in prejšnja leta upošteval naš strokovnjaki nasvet ter napravil pravočasno pogodbo z Pacific Grape Company.

Dostava hitra, vrsta garantirana, pokanje najbolj skrbno pod našim osebnim nadzorom, cene najbolj zmerne.

Svoto naročila nam se pošlje na katerokoli banko v San Francisco, Calif., ki nam denar izplača, ko ji izročimo dokumente, da je poslati v polnomen redu. Najmanj se zamore naročiti eno karo.

Cene so v polnem soglasju s tržnimi cenami na debelo v Californiji. Izkušni trgovci brezoviti, pošlje denar ter sklene kupčijo.

Neodločen pisari pisma, premiti in končno gleda — kako drugi služijo.

Pacific Grape Company

Flood Building

SAN FRANCISCO, CALIF.

Za New York in okolice vprašajte osebno ali

pismeno pri:

PACIFIC GRAPE COMPANY

449 WEST BROADWAY, NEW YORK

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Cvetar, Dubrovnik, Ercegovci, Jelaš, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

Triest, Trieste, Zadar.

NEMSKA AVSTRILIJA

Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in po najnižji ceni izplačila v Jugoslaviji, Fianiji, in Nemški Avstriji ter izplačujemo čke v kronah, frank in dolarjih, plačljive na vstopu pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodno 1. slovensko vožnjo iz Ljubljane v New York, se Van Lo in glavnice, ako se zglasijo glode vreditve Vahid domarh znanj pri razmateljstvu naše banke v prvem naslednjem brez čaka na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morali kupiti drugje.

Zajamali se nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo veliko koristili za vas, ako, ki se ali ste bili poudarili naše banke.

Torej sem se vlekel domov in se vsedel k njemu. Venomer je gledal v vrata. Enkrat je hipoma močno zatrepetal. Preplašen sem

Frank Sakser State Bank

Kretanje parnikov - Shipping News

7. septembra:	Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Hanesa, Hamburg.	Pres. Van Buren, Cherbourg; Paris, Havre.	
8. septembra:	La Savoie, Havre; Finlan, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homerik, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Argentina, Trst.	5. oktobra:	Caronia, Cherbourg in Hamburg; Monzola, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg; Giulio Cesare, Genova.
12. septembra:	Aquitania, Cherbourg.	7. oktobra:	America, Cherbourg in Hamburg; Majestic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne.
13. septembra:	Paris, Havre; York, Bremen; Pres. Garfield, Cherbourg in Bremen.	10. oktobra:	Berengaria, Cherbourg.
14. septembra:	Rochambeau, Havre; Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Conte Rosso, Genova; Mount Clinton, Cherbourg in Hamburg.	11. oktobra:	Pres. Polk, Cherbourg; France, Havre; Hannover, Bremen.
15. septembra:	La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Orduna, Hamburg.	12. oktobra:	Susquehanna, Bremen; Mount Carol, Hamburg; Thormina, Genova.
19. septembra:	New Amsterdam, Boulogne; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.	14. oktobra:	La Lorraine, Havre; Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Finland, Cherbourg; Arabia, Genova; Belvedere, Trst.
21. septembra:	Resolute, Hamburg; Berengaria, Cherbourg.	17. oktobra:	Mauretania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg.
20. septembra:	France, Havre; Pres. Monroe, Cherbourg.	18. oktobra:	Pres. Garfield, Cherbourg.
21. septembra:	St. Paul, Cherbourg in Hamburg; Wuerthenberg, Hamburg.	19. oktobra:	Pochambeau, Havre.
23. septembra:	George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kronland, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Cretio, Genova.	21. oktobra:	Homerik, Cherbourg; La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Hamburg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Wilson, Trst.
26. septembra:	Seydlitz, Bremen; Mauretania, Cherbourg.	24. oktobra:	Aquitania, Cherbourg.
27. septembra:	President Adams, Cherbourg; Seydlitz, Bremen.	25. oktobra:	Pres. Monroe, Cherbourg; York, Bremen.
28. septembra:	Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.	26. oktobra:	Tuscania, Genova; America, Genova.
10. septembra:	Berengaria, Boulogne.	28. oktobra:	Lafayette, Havre; Majestic, Cherbourg; Kronland, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Conte Rosso, Genova.
30. septembra:	Pres. Fillmore, Bremen; Oropesa, Cherbourg in Hamburg; Lafayette, Havre; Homerik, Cherbourg; Lapland, Cherbourg.	31. oktobra:	Berengaria.
2. oktobra:	Siena Nevada, Bremen.	1. novembra:	Paris, Havre.
3. oktobra:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.	7. novembra:	Colombo, Genova.
4. oktobra:		11. novembra:	Argentina, Trst.

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO
IZLETNIŠKI PARNIK "PARIS"

Odpluje dne 13. SEPT. iz NEW YORKA v HAVRE

Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z mostvom vred in zavzema 36.696 ton ter ima stroje za 45.000 konjskih moči.

Na tem parniku je pripravljen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe s 2, 4 in ne več kot 6 posteljami, poselna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obedu.

V Havre bo čakal vlak, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in jih priljago ter peljal v Trst.

Vsak potnik ima na parniku do 200 funtov priljage prosto.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta vsotno vaju \$11.85; iz Trsta do Ljubljane stane železnica \$1.00, do Zagrebi \$1.50. Izletniki naj se čimprej javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost.

FRENCH LINE: 19 State St., New York, N. Y.

Za jugoslovanske izletnike bodo preskrbljene vse mogoče udobnosti.

DIREKTI IN EDINI PARNIK ZA

DUBROVNIK

TUSCANIA (nov) 6. dec.

V devetih dneh v Jugoslaviji.

Potujete na enem izmed treh morehkih velikih, ki odplujejo vsakega toka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA

BERENGARIA

preko Cherbourg.

Za karte in navodila vprašajte na bližnjega agenta v vašem mestu ali okolici.

Kje je KATI TURK? Najprej je

bivala na št. 174 Stagg Street,

Brooklyn, N. Y. Zadnjič mi je

pisala pred tremi leti in je ime-

la naslov 1226 — 42. St., Wy-

lam, Ala. Kdor ve za njen na-

slov, naj ga blagovito sporočiti,

ali naj se pa sama oglasi na na-

slov: Viljem Reehberger, Trzin

št. 5, Slovenija, Jugoslavija.

TRAŽIM

postolarskega pomočnika Posao

stalan. Obratiti se na adresu:

John Applethaler, Second Avenue,

Elizabeth, Pa.

25letnica mašinstva voditelja

prekurnskih Slovencev.

Dne 11. julija je obhajal župnik

Jožef Klek 25letnico svojega ma-

šinstva. Župnik, ki je tudi poslanec

ima veliko zaslug, da so prekmur-

ski Slovenci kljub velikemu pre-

ganjanju in zatiranju od Madžar-

ov ohranili svojo jezik.

COSULICH LINE

— Naravnost v Jugoslavijo —

ZNANI PARNIKI, IZROBNE UGOODNOSTI

Ne imajo brezpotnih stroškov in za-

mude.

ARGENTINA 9. septembra.

BELVEDERE 14. oktobra.

PRES. WILSON 21. oktobra

Vnapre plačane karte za sorodnike ali

prijetelje so lahko preskrbi pri bližnji

parobrodni agenciji ali pri

PHELPS BROS. & CO.,

Generalni Agenti

2 WEST STREET NEW YORK

TESNA ZVEZA Z

JUGOSLAVIJO

RED STAR LINE

New York do Cherbourg in Antwerpen

Finland — 9. sept.; 14. okt.; 18. nov.

Zealand — 14. sept.; 21. okt.; 25. nov.

Kronland — 23. sept.; 28. okt.; 2. dec.

Lapland — 29. sept.; 4. nov.; 8. dec.

Gotland (3. razred) 7. okt. (Samo

v Antverpi)

V Hamburg, Lahn in Gdansk

Samlad — (2. razred) 12. septembra.

Za New York do Plymouth,

Cherbourg in Hamburg.

Minnekahda (3. razred) 7. sept.; 12. okt.

Manchuria — 14. sept.; 26. okt.; 30. nov.

St. Paul — 31. sept.

Mongolia — 5. okt.; 9. nov.; 14. dec.

Nove preurejene 3. razreda z vsem

modernimi udobnostmi

WHITE STAR

New York do Cherbourg, Southampton

Homerik — 9. sept.; 20. sept.; 21. okt.

Majestic (26.000 ton) 15. sept.; 7. okt.

28. okt. (Največji parnik sveta)

Olympic — 23. sept.; 14. okt.; 4. nov.

Privredite jih iz Evrope na naših

udobnih parnikih.

Dobra hrana. Zaprti prostori. Udob-

na stanovanja. Ugodni služabniki.

Udobne vnapre plačane vožnje.

Vprašajte pri:

PASSENGER DEPARTMENT

No: 1 Broadway, New York

ali pri lokalnih agentih.

Skupno potovanje Slovencev.

Francoska proga priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim brzoparnikom PARIS, ki odpluje v sredo 13. septembra.